

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar,
po pošti prejemam
1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Upravništvu „Mira“
v Celovcu.

Leto X.

V Celovcu 25. septembra 1891.

Štev. 18.

Občinske volitve.

Ker se nam bližajo občinske volitve, zdi se nam umestno, da še enkrat o njih spregovorimo. Nam koroškimi Slovincem bi se namreč v marsičem ložeje godilo, ko bi imeli povsodi prave občinske zastope, ko bi imeli vse take župane, svetovalce in odbornike, ki imajo res srce za kmeta in so vneti za naše pravice. Kakošne može je treba voliti, smo Slovincem že dostikrat povedali. Pa le redko se ravna po naših nasvetih, ampak dostikrat odločuje pri takih volitvah osebna mržnja ali pa osebno prijateljstvo ali pa dobičkarija. Če bi mi na tega ali družega pokazali in rekli: „tega ne volite, ta ni za nas“, letel bo precej k sodnji in nas tožil; kmetje bodo pa vendar po svoji glavi volili in se ne ozirali dosti na nas. Tako je povsod, kjer ljudstvo še ni dovolj prebujeno in zavedno.

Zato rečemo le poprek: volite katoliške in slovenske može brez ozira na to, ali so bogati ali revni, veliki ali manjši posestniki. Kdor je Bogu zvest, bo tudi ljudem; kdor je vesten v drugih rečeh, bo tudi v teh; komur je vera vodnica, tak ne bo kmalu zgrešil pravega pota. Ne volite takih, ki se preveč po gosposko štulijo in se najrajši z mestno gospôdo pajdašijo. Tak že nema več prave ljubezni do kmeta in so mu že mestni prijatelji bolj pri srcu; takemu se kmet ne bo smilil in bo precej pri volji, naložiti mu kako novo breme, kedar bo mestna gospôda tako želela. Volite rajši trde kmete, ki se ne sramujejo ne kmečke obleke, ne žuljev na roci. Taki se kmeta držijo in bodo zanj govorili, kjer bodo mogli; oni, ki sami trpijo in delajo, tudi najbolj vejo, kako se kmetu godi. Zato nikar ne govorite: „Ta je graščak, ta je največji posestnik v občini, tega vendar ne smemo izpustiti.“ Ravno tega morate na strani pustiti in rajši male posestnike izvoliti, o katerih veste, da so zanesljivi. Kajti bogataš ima svoje srce v mestu, on za vas ne bo dobro skrbel. Tudi ne volite takih, ki so slabi gospodarji; kajti kdor s svojim premoženjem ne zna gospodariti, tudi z občinskim ne bo znal; takemu se denar nič ne smili in vam bo povišal plačila.

Če bote tako volili, potem bote že prave slovenske, konservativne korenjake izbrali, in oni bodo tudi pravega moža za župana postavili. Ne volite takih za župane, ki se sami prav ponujajo, kajti tem gre ali za prazno čast ali pa za kak dobiček. Rajši volite take, ki se branijo. Kajti kdor se tega brani, on že ve, da si župan naloži velike skrbi in dolžnosti, kot pošten in vesten mož se tem dolžnostim, ako je voljen, noče odtegniti in iz-

ogniti, zato rajši vidi, da ni voljen. Zato je jasno, da se bo za to sitno in težavno službo le tisti ponujal, kdor išče pri tem ali časti in hoče kraljevati in gospodovati, ali pa išče kakega dobička.

Zastran volitev ne poslušajte vsacega človeka. Dosti je ljudij, ki nemajo sami nobenega posestva, dostikrat še volilne pravice nemajo, katerih sploh pri volitvi nobeden ne potrebuje. Pa vendar taki včasih največ kričijo. Imajo pač nabrušen jezik, zato so morda od koga naprošeni, da za njega govorijo. Le sosedi se sami zmenite med seboj in še domačega duhovnika za svet pobarajte, drugih ljudij pa ne poslušajte. Kjer je župan nemško-liberalec, ali pa tajnik, ali pa oba, tam ne poslušajte ne enega, ne družega, naj bi vam še tako strah delala ali pa še tako sladko govorila. V takih občinah je navadno zmaga zelo težka, zato je neobhodno potrebno, da se posvetujete s svojim župnikom, kateri vas mora voditi in na to paziti, da se volitev postavno izvrši, da se vam nobena krivica ne zgodi.

Nazadnje ste k zmagi potrebni še dve reči: Brez Boga nič ne opravimo, za vse dobro moramo Njega prositi; pri vsaki reči Ga moramo za pomoč prositi. Bog pa lenuhom ne pomaga; mi se moramo tudi sami potruditi, mi moramo vse svoje pristaše na noge vzdigniti, da nobeden doma ne ostane, potem moramo pa vsi enako voliti, da se glasovi ne razcepijo. Še kjer so tako ravnali in se srčno na volišče podali, so lahko zmagali. Tisti izgovor: „bodo že tudi brez mene opravili“, je piškav in bi se na Koroškem še slišati več ne smel. Mi imamo toliko nasprotnikov, da zamoremo le potem zmagati, ako stojimo vsi za enega in eden za vse. Pri volitvah moramo vsi po konci planiti in skupaj korakati v volilni boj, tako smo že na mnogih krajih zmagali in bomo še.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Občinske volitve.) Kakor slišimo, so občinske volitve na mnogih krajih že napovedane ali pa bodo v kratkem. Naši možje naj tedaj skrbijo, da jih nasprotniki ne bodo prehiteli. Največi lov je navadno na pooblastila. Posestnice udove ali pa samice namreč ne smejo same voliti, ampak dajo pooblastilo kakemu sosedu, ki mora pa tudi sam volilno pravico imeti. En posestnik ne sme več ko eno pooblastilo oddati; ako je tedaj stranka nabrala več pooblastil, mora jih razdeliti med svoje volilce. V pooblastilu mora pa stati zapisano ime tistega, kteremu se je izročilo.

Kolka (štempeljna) ni treba. Ker mnogi ne vejo, kako se tako pooblastilo spiše, pustilo jih je naše katoliško-politično društvo nekaj tisoč natisniti. Kjer tedaj teh formularov potrebujete, le pišite po nje na politično društvo ali pa na uredništvo „Mira“. Če zna posestnica pisati, se na pooblastilo podpiše in ni treba drugih prič. Če pa pisati ne zna, se mora podkrižati, potem morata se pa še dva moža za priče podpisati. Kjer so v tiskanem pooblastilu prazne vrste s pičicami, bo gotovo vsak vedel, kaj ima notri zapisati. Vse drugo izveste lahko v „političnem katekizmu“ na straneh 53 do 70; tisti se lahko naroči v Mohorjevi tiskarni.

Iz Celovca. (Nove knjižice.) Katoliško politično društvo je na odgovor g. Jakša primorano bilo, izdati spet novo knjižico, da se resnica prav pokaže in Jakšove zmote osvetlijo. Ta knjižica se imenuje: „Schlusswort zur Ortsnamenforschung in Kärnten“. Vse štiri razprave (Jakšev spis, naš odgovor, Jakšev zagovor in naš drugi odgovor) so jako zanimive za slovenske omikance, le žal, da se ti premalo zmenijo za našo zgodovino in krajeslovje. — Izišla je knjižica „Dolžnosti in pravila krščanskih devic Marijine zveze.“ Tiskala se je v Mohorjevi tiskarni po naročilu in na račun tukajšnjega uršulinskega samostana. — Bratovščina rožnega venca v Makolah pa je pustila v naši tiskarni natisniti knjižico „Prvi petek“, molitve in pesmi v čast Srca Jezusovega.

Iz Celovca. (Šola in cerkveno petje.) Kakor smo pozvedeli, priporočal je letos g. deželni šolski nadzornik dr. Gobanc pri učiteljski konferenciji v Velikovcu zbranim učiteljem, da naj pridno gojijo cerkveno petje v ljudskejši šoli. Poudarjal je gospod nadzornik, da mora ljudska šola temelj postaviti pravilnemu, lepemu cerkvenemu petju in to tem več, „ker je šola cerkve hči“. Marsikteremu zbranim učiteljev te besede niso bile všeč, marsikteri je gotovo začuden z ramami majal, ko je slišal take besede iz merodajnih ust. Vsa je dobro znano, da je pred nekterimi leti gosp. učitelj Podobnik, kateri že mnogo let s posnemanja vredno gorečnostjo deluje na polju cerkvenega petja, stavil enak predlog, da naj bode šola v prvi vrsti poklicana, gojiti cerkveno petje, a takrat so učitelji odklonili ta predlog, da, nekteri so omenjenega učitelja celo psovali in zasmehovali. Sedaj pa so slišali iz najbolj merodajnega vira, da je imel g. Podobnik prav in da se mu je krivica godila, ko je bil v zahvalo blagega dejanja svojega zasmehovan. Čestitamo pa sedaj g. P. da je dobil zaščeno od tako odlične strani in iz srca želimo, da bi gospodje učitelji omenjene besede g. deželnega šolskega nadzornika dobro zapomnili in se tudi po tistih vestno ravnali.

Iz Žihpolj. (V obrambo g. župnika.) Nedavno smo pri nas častno pokopali dolgoletnega župana Lutschouniga. Kdo bi mislil, da bodo liberalci še ta dogodek porabili za napad na našega občje spoštovanega župnika čast. g. Čemerja?! V listu „Freie Stimmen“ štev. 73 od 12. sept. t. l. prepeva neki dopisnik slavo rajnemu županu, ob enem pa se huduje nad g. župnikom, zakaj niso rajnemu županu „zarad njegovih velikanskih zaslug za občino“ napravili nagrobne govora. Očita

jim, da imajo le za agitacijo čas, kaj družega jim ni mar. Na te neslane in prazne čenčarije odgovarjamo dopisunu to-le:

1. Pri nas sploh ni navada, da bi se pri grobu kaj govorilo; to so le redke izjeme, če se to zgodi.

2. Župnika tudi nihče ni prosil, naj bi govorili. Le to so bili prošeni, naj se zahvalijo pogrebem in za vence, in to so tudi storili. Govorili so namreč pri grobu te-le besede: „V imenu zapuščene žene, v imenu osirotelih sinov, v imenu cele zlahte rajnega, izrekam vsem pogrebem, ki so rajnega v tako obilnem številu spremili k zadnjemu počitku, pristrčno zahvalo. Posebna hvala gre še občinskemu odboru in požarni brambi, ki sta položila krasne vence na rajnega krsto. Ohranite rajnega v blagem spominu, posebno se ga spominjajte v krščanski molitvi.“ Gospod fajmošter so tedaj še več storili, kakor so bili naprošeni. Kajti bili so naprošeni samo, naj se zahvalijo pogrebem in za vence, oni so pa pristavili še prošnjo, naj bi ljudje za rajnega molili. So tedaj le hvale in zahvale, ne pa graje in zmirjanja vredni.

3. Ako dopisun pravi, da g. župnik vse svoje moči potratijo le za slovensko-katoliško agitacijo, moram samo to omeniti, da g. župnik hvalevredno in vestno sami oskrbujejo dve fari, toraj ni verjeti, da bi nič družega ne delali, ko agitirali. Ako nam pa včasih priporočajo, naj volimo katoliške in slovenske može, s tem spolnujejo le svojo dolžnost, saj so naš dušni pastir in nam morajo pravo pot kazati.

4. Liberalci so res čudni ljudje: v svojem življenju za duhovnike ne marajo; če pa kateri iz njih umrje, hočejo, naj bi mu duhovnik še pri grobu čast in hvalo pel, kar še pri takih ni navada, ki so celo življenje za duhovščino v miru in prijaznosti živeli. Mi kristjani imamo tako vero, da je človeška hvala le prazna slama, in da bo že Bog v večnosti vsakemu poplašal po njegovih delih.

Iz Kotmare vesi. (Shod pri Holepcu.) Kakor pri cesarski slavnosti na Plešivcu, tako nam je tudi pri Holepcu neugodno vreme zelo nagajalo. Začelo je deževati ravno ob času, ko bi se imeli gostje na pot podati. Vendar se je še zbralo lepo število zborovalcev iz bližnje okolice, pa tudi iz Celovca in Borovelj. Najprej so g. župnik blagoslovili na novo popravljeni Holepčev križ pri ljubljanski cesti, na katerem se vidi tudi podoba sv. Cirila in Metoda. Med to slavnostjo so se naši politični nasprotniki na prav otrošk način s tem oglašili, da so v bližnjem gozdu s puškami streljali, ko so zabobneli naši topiči. Če so pa hoteli našo slavnost s tem streljanjem povišati, potem je prav; podobno jim pa to ni. Pri shodu smo bili potem prav dobre volje in slišali smo iz ust govornikov marsikaj lepega, poučnega in kratkočasnega. Prosekarjevi fantje pa so nam zapeli in zagodli, da je vse cingljalo. Zahvalimo srčno vse govornike, posebno pa g. Holza iz Ljubljane, g. Colariča iz Žihpolj, g. župnika Čemerja Žihpoljskega in g. H. iz Celovca. Hvalo vemo pa tudi g. predsedniku Prosekarju in g. Holepcu, ki nam je tako prijazno postregel z vsem, kar je v hiši imel. Bil je prav lep večer.

Iz Borovelj. (Cerkveno petje.) Zares prav žalostno je v cerkvi, kedar molčijo orglje, toda še

žalostneje je, kedar molči v slovenski cerkvi slovenska grlica. Žalibog se to pri nas večkrat zgodi, kedar ni doma č. g. Andrijaša. Tedaj čujemo navadno „Hier liegt“ in druge nemške pesmi, čeravno se hitro pozna, da pesmi ne pridejo iz nemških, ampak iz nemškutarskih prs. Ker pa ljudstvo take pesmi le malo ali čisto nič ne zastopi, nima od tacega petja nič. Borovska gospoda pa itak skoraj nikoli ne pride v cerkev. Priznati pa mora vsak slovenski Borovčič, da zares lepo pojejo orglje in da lepo donijo slovenske pesmi, kedar igra g. Andrijaš. Slava, javna zahvala mu! Čeravno je precej veliko pevcev, ki hočejo po vsej sili tudi tukaj le v nemški rog trobiti, so vendar tudi taki, ki radi ubogajo g. Andrijaša ter slovensko pojejo. Tudi tem slava! Med tednom poje navadno le gospodičina Hofmajer z lepim glasom, ker možki večjidel nima časa. A zakaj se ne prikažejo na kor taki, katerim zdaj ni treba delati, ker imajo počitka dva meseca, čeravno so peveci. Ne veljajo li tudi njim besede pesnikove:

„Slovenska grlica v domačem logu milo poje,
Povabi spevati druge, drage sestre svoje!“

Iz Glinjan. (Šola in lov.) Mi imamo šolskih troškov (seveda brez šolskih deželnih doklad) okoli 60 gld. na leto. Ta denar smo plačali iz tega, kar smo za lovsko najemščino dobili. Da pa odslej ne bo več tako, kriv je neki posestnik, ki je obljubil, da bo šel k dražbi in sam gnal najemščino na 60 gld. Prišel je k mnogim in jim tako govoril, tudi mene je premotil, da sem mu verjel, in ker sem se nanj zanašal, nisem šel k dražbi. Na določeni dan pa tisti „mož“ še k dražbi v Celovce ni šel. Najemščina je tako oddana, da ima občina škode na leto 25 gld 50 kr., tedaj v 5. letih 76 gld. Tega tedaj ni kriv ne šolski načelnik, ne France Ovčar, ampak tisti, ki je svojo besedo požrl. To spričujem

Jože Petrič p. d. Ogrin na Trati.

Od Device Marije na Zili. (Požar. — Šola.) V nedeljo 23. avgusta ob 1/2 3. uri zjutraj je po celonočnem treskanju in grmenju tudi naše živce tako prestrašila strela, da je bilo vse zbegano. Vdarila je namreč tu pri nas v cerkovnikov skedenj ter ga hipoma užgala. Plamen se je tako hitro širil, da je bilo celo poslopje na enkrat v ognju in le s silo se nam je še posrečilo, živino razun treh svinjet rešiti. Že v drugokrat je imela naša požarna bramba priliko v svoji domači vasi se poskusiti z neizprosljivim elementom ter pokazati svojo strokovno moč in znanje. Da bi bila imela dosti čevl, zabranila bi bila ognju segati še dalje; pa tako zgrabil je še dve poslopji, ki ste bili komaj za 2 metra od skednja oddaljeni ter ste mu padli v žrtvo. Obe poslopji bili ste z deskami (šindelni) pokriti, namreč nova pod staro streho postavljena šola in pa stara cerkovnikova hiša. Pri prvi zgorela je samo streha, ali zadnja, ki je bila večinoma lesena, pogorela je do tal. Dež je tako lil, kakor bi se bili v resnici oblaki vtргali in dvakrat je še treščilo v ognjeni steber zraven, ko smo ugašali. To je bil strah, da si je marsikdo mislil: bo sodnji dan. Tudi je nam prišla Beljaška požarna bramba na pomoč ter nam je prav pridno pomagala, da smo do šestih zjutraj ogenj zadušili. Hvala Bogu, da so tudi ljudje vsi rešeni. — Po naključji sem bral v „Celovčanki“,

da je naš krajni šolski svet in z njim občinski odbor se izrekel za podelitev nove (druge) učiteljske službe le nemškemu učitelju, kar pa je gola in grda laž, ker občinski odbor o tej reči ničesar sklepal ni, v šolskem svetu se je pa želja izrekla, da bi se visoki c. k. deželni šolski svet poprosil za učitelja, ki je obeh deželnih jezikov, namreč slovenskega in nemškega, enako zmožen.

Iz Trbiža. (Povodenj — kazen Božja?) Znano vam je, kako nesrečo smo imeli in kako je tukaj voda odnesla nekterim vse premoženje. Mi ljudje ne vemo Božjih sklepov, povem pa, da sem govoril z več poštenimi ljudmi, ki so trdili, da Bog take nesreče pošilja, ker ljudje nočejo več poznati ne petka, ne svetka. Tako drvijo za posvetnim dobičkom, da niti sami ne grejo ob nedeljah k Božji službi, niti tega ne dovolijo poslom. Marsiktero pošteno deklo srce boli, ko sliši zvon, ki v cerkev vabi, ona pa iti ne sme. Pri vsej samopridnosti in sebičnosti pa ljudje vendar le slabo gospodarijo, ker ni Božjega blagoslova. Žal, da pobožnost tudi med Slovenci že močno gine in peša!

Od Bele. (Naša občina in naša šola.) Da je občina Belska (vsa okolica Železne Kaplje) popolnoma slovenska ne le po besedi, ampak tudi po duhu njenih občanov, pričajo vedno slovenske izvolitve zaupnih mož tako za deželni kakor za državni zbor, priča vsa leta slovenski občinski zastop s svojim vrlim županom Anton Mubi-jem p. d. Skalar. — Zadnja občinska volitev — bila je 10. avgusta t. l. — je pokazala nekoliko drugačno lice, pa kakor smo prepričani, samo na zvonaj: velezaslužni in vseskoz značajni g. A. Mubi ni več naš župan, ker po nobeni ceni ni hotel sprejeti izvolitve, dasi so ga občani zopet volili. Prav iz srca obžalujemo, da se vrli Skalar ni dal omečiti; na njegovih ramah je naša slovenska stvar res slo-nela varno, kakor na živi skali. Upamo pa, da bode tudi naš novi župan g. Mart. Holar, p. d. Holar v Beli, vreden naslednik svojega trdnoznačajnega prednika, da bode i on pokazal posebno v naših slovenskih potrebah, da ni pozabil in da ga ni sramočitno spoznati in z dejanjem pokazati, da ga je rodila in izredila slovenska mati, da njega in družino redi slovenska zemlja in da so ga za svojega župana izvolili slovenski občani! Kar je bila naša občina do sedaj: vseskoz vernoslovenska, to naj ostane tudi zanaprej! Da, vernoslovenska je naša občina — a kakošna je pa naša šola? — Verna je sicer, v kolikor se današnje šole sploh smejo imenovati verne, a narodna, slovenska pa ni; nasprotno: čisto nemška je! Naša občina namreč nima svojega lastnega šolskega poslopja: ona vzdržuje skupno (kako, povem drugokrat) s Kapeljsko občino eno šolo; seveda je potemtakem tudi krajni šolski svet sestavljen od obeh občin. Ta šolski svet, v katerem sedijo trije zastopniki naše občine in dva zastopnika Železnokapeljske, je imel do najnovejšega časa nemško-liberalnega načelnika. Zadnja volitev je pa naredila drugače. Vrli Belčani so v svoj krajni šolski svet odposlali svojega spoštovanega župnika, č. g. komendatorja Reberskega, in pa trdno-narodnega kmeta Ernsta Županca p. d. Piskernik — in pri volitvi načelnikovi so bili izvoljeni za načelnika č. g.

župnik Šimen Muden, za namestnika č. g. komendant Matevž Šervicelj. Upamo, da se bode temu zastopu v zvezi z našim županom in njegovimi občinskimi svetovalci vendar posrečilo, šolo tako uravnati, kakor tirja pravica in pa korist naša in naših otrok!

Iz Kotelj. (Po občinski volitvi.) Ko smo imeli volitev za občino Tolsti Vrh, so liberalci vse žile napeli, da bi zmagali, pa niso nič opravili, čeravno je nekdo prav pridno za nje pooblastila nabiral. Ko vidijo, da nobeden iz liberalcev ni izvoljen, prime jih huda jeza in spisali so pritožbo na deželno vlado, naj bi volitev ovrгла. Pritožba je pa gotovo stala na slabih nogah, ker je bila zavržena. Zdaj jim ni ostalo drugega, ko maščevati in znositi se nad nami v znanem listu „Freie Stimmen“. To delo je prevzel nekdanji župan Jan. Metarnik. Pomočil je svoje pero v žolč črnega mačka in nas hudo zdelal, kakor on misli. Da bi njegova beseda več izdala, se sam pohvali, da je on v občini največji posestnik, da največ davka plača. Vendar on plačuje davke le za se, ne pa tudi za nas; ker pa plačujemo davke vsi posestniki, zato tudi volimo, kakor sami hočemo, ne pa tako, kakor bi nam morda kak nemškutar zapovedal. Njemu so na poti Štajerci in Kranjci; pa je menda že pozabil, da je tudi njegova mati Štajerka bila. Na poti mu je tudi nek pošteni Nемец, ki hoče z nami kot dober sosed v miru živeti in ne trobi v njegov rog. Enemu naših odbornikov očita, da je hlapec. To pa ni res, on je posestnik; če pa zraven oskrbovanja svojega posestva včasih še kje drugje kak zaslužek poišče, zavolj tega še ni hlapec. Nekemu krojaču očita, da „Mir“ po krčmah nosi in kmetom na srce govori. To bi ne bilo nič hudega; pa naši kmetje nemajo ne časa, ne denarja, da bi po gostarijah posedali, toraj bo med tednom tudi težko ktereга dobil, da bi ga poslušal. Poznamo pa nekoga drugega, ki pa ni od naše stranke, ki po gostilnah čez Slovence zavavlja in svoje nemško-liberalne časnike kaže. Dokler tega človeka ni bilo v fari, je bil pri nas lep mir. Žalostno je res, če so razprtije med sosedi, pa s takimi ljudmi, ki so v zvezi z društvom „Südmark“, ki hoče vse Slovence pregnati, če bi šlo, s takimi ne moremo v prijaznosti živeti. Mi tudi vemo, kateri župan nam je največ plačil nakopal; da takega ne maramo več voliti, tega nam pač ne bo nihče zameril. Mi ostanemo katoliški Slovenci, vi pa pišite v svoje „Freie Stimmen“, da bote siti.

Iz Železne Kaplje. (Podružnica sv. Cirila in Metoda za št. Kancijan in okolico) ima navado, na leto prirediti vsaj dvoje zborovanj: eno v domači fari, drugo pa v št. Vidski. Kakor je poročal „Mir“ v svoji 15. številki, bilo je zborovanje pri „Majarju“ dne 19. julija sijajno — in z veseljem smemo danes poročati, da je bilo zborovanje pri „Kebru“ v št. Vidski fari še sijajnejše. Vršilo se je pod milim nebom, kjer je g. krčmar in župan Jan. Messner p. d. „Keber“ lep prostor ograbil s smrečicami ter vravnal tudi „utico zeleno“ za govornike. Govorilo se je marsikaj poučnega, kakor o šoli, ki naj je versko-narodna, če hoče ustreči nalogi, ki jo po pravici smemo in moramo od nje zahtevati; o slovenskih hranilnicah in posojilnicah, ki zabranjujejo, da s slovenskimi žulji zasluženi denar ne pride v

tuje roke; o vzrokih narodnih preprirov med Slovenci in Nemci. S posebno pazljivostjo so mnogobrojni vdeleženci poslušali pouk, kako saditi sadje in ž njim ravnati, da donša obilo sadu (po blag. g. V. Ribnikarja govoru, ki ga je priobčil tudi „Mir“). Podružnični odbor sme biti zadovoljen s tem shodom. Posebno hvaležnost pa je dolžen g. županu J. Messnerju za njegov trud, s katerim je pokazal, da mu slovenske težnje niso deveta briga, kar je sicer tudi že pri drugih priložnostih sprical.

Iz Železne Kaplje. (Naše spanje.) Od vseh stranij slovenske domovine se čuje, kako rodoljubi ustanovljajo posojilnice in Ciril-Methodove podružnice; prve zato, da slovenskemu kmetu v zadregi pomagajo in ga tuje odvisnosti obvarujejo, ob enem pa ljudstvu, zlasti poslom, priložnost ponudijo, da si kak krajcar za stare dni prihrani; druge pa, da podpirajo slovensko šolsko družbo, ob enem pa se včasih razvedrijo pri nedolžnih veselicah, ki jih napravljajo te podružnice. Samo iz Železne Kaplje se nič takega ne sliši; ni ga nobenega slovenskega društva, nobene slovenske veselice. To je res žalostna prikazen! Ali mar posojilnice ni treba, ko kmet za kmetom posestvo prodá, ker ne more več shajati in ga tlačijo dolgovi? Ali bi se to žalostno prodajanje slovenske zemlje ne zaprečilo, ko bi kmetje imeli zavod, ki bi jim v stiskah brž pomagal? Ali res ni nobenega delavnega rodoljuba v naši sodnji, ki obsega pet narodnih, slovenskih far: Kapljo, Obirsko, Jezersko, Reberco in Koprivno?! Pa tudi Cirilova podružnica bi nam bila potrebna, da bi se včasih zbrali k pošteni veselici „svoji med svojimi“, ter si potožili svoje reve in težave, ali pa si s kratkočasjem pregnali skrbi. Toraj kličem: Kapeljski rodoljubi, kje pa ste? Predramite se vendar že iz pogubonosnega spanja in pokažite Slovincem, da še živite!

Iz Šmihela pri Pliberku. (Nemški kaži-poti.) Nekaj novega imamo pri nas, namreč kaži-pote. In ker je naša občina čisto slovenska, razume se samo po sebi, da so ti kažipotí čisto — nemški! Za ta dar imamo zahvaliti g. tajnika, t. j. nadučitelja. Hvala Bogu, da se dnevi njegove vlade bližajo koncu, — dobili bomo drugoga tajnika, upam vendar, da — zvestega Slovence! Tako storite povsodi, kjer imate Slovenci moč v rokah: učitelje-tajnike proč, nemškutarijo proč, in pridobite si slovenskih tajnikov ter uradujte slovenski!

Iz Velikovške okolice. (Zlata maša.) Redko slavnost smo obhajali 6. septembra, to je 16. nedeljo po binškoštih v cerkvi sv. Štefana pri Velikovcu. Častiti gosp. Janez Koler so Bogu darovali zlato mašo. Ravno 6. septembra 1841 so v farni cerkvi sv. Mihaela v Rožeku, v kateri fari so bili leta 1815. rojeni, obhajali svojo prvo sv. mašo. Čeravno bolj slabega zdravja, jim je dal vendar vsegamogočni Bog milost, doživeti 50. leto svoje duhovne službe. Dan zlate maše je bil za celo št. Štefansko faro dan veselja in radosti. Tukaj si zopet videl, kako verni Slovenci svoje dušne pastirje ljubijo in spoštujejo. Več dni poprej so pridna dekleta pletle vence, da bi cerkev in farovž lepo okiničale. Na večer pred zlato mašo so gromeli topiči, in komaj je v nedeljo svitalo, že zopet se je strel daleč okoli razlegal in vsej okolici glasno klical: Sosedi, pridite danes k nam, kaj posebnega

se tu pri nas godi. In res, ko si se bližal cerkvi, videl si vse v cvetju, tako tudi v cerkvi. Kamor si pogledal, povsod rože in vencji. Od stanovanja g. zlatomašnika noter do cerkve so bili mlaji zasajeni in lepo ovenčani; pet slavolokov s primernimi napisji je bilo postavljenih. Na najlepšem je bil napis: „Zlato mašo obhaja duhoven ves vnet, Bog mu daj dijamantno doživet.“ Ob 9. uri se začne spreved v cerkev. Spredaj grejo farmani, potem cela vrsta belo oblečenih deklet, za njimi trobijo godci in zdaj se prikaže častitljivi zlatomašnik, kateri v sredi svojih duhovnih bratov še prav krepko stopa proti hiši božji. Ganljivo je bilo videti, ko častiti gospod dekan Jožef Šluet, sami že zlatomašnik, svojemu sobratu podajo palico starosti in mu na glavo denejo zeleno krono iz rožmarina, in ko potem zlatomašnik ljudstvo blagoslovijo. Potem je bila pridiga, v kateri so Št. Rupertski gosp. župnik obilo zbranemu ljudstvu razkladali, kaj je katoliški duhoven. Po pridigi je bila velika peta maša pri kateri sta zlatomašniku stregla g. župnika iz Grebinja in Rude. S krepkim glasom so zlatomašnik na koncu sv. maše zapeli „Te Deum laudamus“. Omeniti moram tudi izvrstno petje med službo Božjo; peli so iz prijaznosti do obče ljubljene zlatomašnika peveci iz Velikovca. Bodi jim zato prisrčna hvala. Po dokončanem opravilu v cerkvi gre procesija nazaj v farovž, kjer posebne tete v imenu vsih devic in faranov g. zlatomašniku lepo čestitajo. Kdor je bil pri slovesnosti, je moral reči: To je bilo lepo in veličastno. Slava Št. Štefanskim faranom, kateri so svojega duhovnega očeta tako lepo častili; zlatomašniku pa Bog daj še dolgo in srečno živeti!

Izza Obirja. Tudi jaz sem bil na shodu Št. Kancijanske podružnice sv. Cirila in Metoda pri „Kebru“ na Veselah, in reči moram, da se nisem kesal, četudi bi mi domu gredočemu dež rad bil premočil kožo, tako je vlival. Gosp. župan Rikarske občine se je pa tudi izkazal kot moža, ki mu je kaj ležeče na podružničnem shodu. Kako lepo je okinčal prostor za zborovanje! Nad vhodom je visela tablica z napisom: „Vsi rodoljubi bodite pozdravljeni! Vse za vero, dom, cesarja!“ — prostor za govornike krasila je v temnem zelenju prelepa podoba našega presvitelega cesarja Franca Jožefa. Raz košatih lip oznanjali sta cesarska in slovenska zastava, da se pod njima zbirajo Slovenci, vdani veri, domu in cesarju. To so izražali tudi vsi govori, ki so me prav zanimali. Po zborovanju slišal sem nekaj mož pogovarjati se o bližnji občinski volitvi. Kolikor sem mogel posneti iz pogovorov, se bojda proti dozdanjemu županu od neke strani agituje. Jaz pa menim, da nevarnosti ni nobene. Št. Vidčani še svoje pameti pač niso prodali, spomina pa tudi ne bodejo tako slabega, da bi se ne mogli niti par let nazaj spomeniti, n. pr. dné 25. avgusta leta 1889., ko so v neki gostilni ne ravno daleč od farne cerkve nemški kulturonošci iz Galicije peli ono „satanovo mašo“, ki je takratnemu, obče priljubljenemu čast. g. župniku J. Petermanu izvabila grenke solze v oči; — ali pa dné 29. aprila l. 1888. in njegovih dogodkov pri otvoritvi Apaške podružnice sv. Cirila in Metoda! (Glej dopis „iz Podjunske doline“ v 17. števil. „Mira“ l. 1889, in dopis „iz Apač“ v 9. števil. „Mira“ l. 1888). Kaj pa, dragi Št. Vid-

čani, ko bi se petelinček na strehi onega moža, ki ga nekteri želijo za župana, po izvolitvi kar čez noč zasukal proti Velikovcu v znamenje, da sapa piha od Mohliško-Gališke strani? Da ta sapa vernim Slovincem ni zdrava, pričajo dogodki prej omenjenih dnij — in še mnogo, mnogo drugih. Tedaj Št. Vidčani glejte, da se ne prenaqlite! Zgovorite se dobro, predenj greste na volišče, in bodite složni; potem tudi Mohliško-Gališka sapa ne bode napravila slane! — Še nekaj. Kdo bi si mislil, da ima celo tablica, ki sem jo prej omenil, svojo zgodovino! Poslušajte, kaj mi je pravil g. župan Keber. Slikarju, ki je na tablo naredil napis (v Doberlivasi ga je delal), sem dal listek z napisom: „Vsi rodoljubi . . . Vse za vero, dom, cesarja“ ter sem mu naročil, naj ga strogo tako izdela. Ko mi pa prinese zgotovljeno tablo, bilo je na njej napisano: „Vsi . . . Vse za dom, vero in cesarja“. Na prašanje, zakaj ni postavil vere na prvo mesto, kakor je bilo naročeno, mi je odgovoril: „En toust šribar (debel pisač) je prišel in mi rekel, naj denem dom na prvo mesto, vero pa na drugo, ker je tako prav.“ Seve da je moral na odločno zahtevanje županovo napis prenarediti, sicer bi ne dobil plačila.

Kaj dela politika.

V politiki je zdaj malo novega. Pripravljajo se sicer velike reči; pa kar se veliki gospodje med seboj dogovarjajo, tega ne povejo časnikarjem. Poslednji tedaj le bolj ugibajo, in kar danes trdijo, morajo drugi dan preklicati. Nedavno, ko sta bila naš in nemški cesar pri vojaških vajah v Črnem Logu (Schwarzenau), bila sta tam tudi ministra zunanjih zadev, Kalnoky in Kaprivi. Ni tedaj dvoma, da je bil razgovor o važnih zadevah. — Med tem pa Rusija tudi ne miruje. Nedavno je padlo vse turško ministerstvo in prišel je na krmilo Djevat paša s čisto novimi tovarši. Ker je pa znano, da je Djevat Rusom prijazen, misli se sploh, da je ruska diplomacija ta preobrat naredila. Verjetno je, kajti Turčija se je udala ruskim tirjavam gledé Dardanel, da bodo smeje ruske ladije z novinci ali rezervisti svobodno jadrati mimo Carigrada v Azijo in nazaj. — Te dni je prišla vest, da se Rusi razprostirajo po Afganistanu. To bi vse Angleže po konci spravilo. Mislimo toraj, da stvar še ni tako daleč. — V državi Čile v Ameriki je zdaj vojske konec, ker so zmagali kongresovci, prejšnji predsednik je pa iz dežele bežal. — Katoliška shoda sta bila zdaj dva: eden v Malinah v Belgiji, drugi pa v Gdanskem na Pruskem. Na obeh shodih se je govorilo o socijalnem vprašanju, povdarjalo pa se je tudi, da mora sv. Oče papež neodvisen biti, zato se mu mora Rim nazaj dati. — Veliko praznega hrupa je napravilo nedavno vprašanje o združenju Dalmacije s Hrvaško. Ko so bili namreč Dalmatinci v Zagrebški izložbi, povdarjali so pri kupici vina, da srčno želijo, s Hrvati združeni biti. Teh napitnic so se polastili časniki, ker zdaj kaj družega pisati ne vejo, in tako je bilo veliko besedij o tej stvari. Dokler pa merodajni gospodje na Dunaju in v Pešti v to ne privolijo, tako dolgo so vsi govori in vse napitnice zastoj. — Ne davno

umrli češki grof Lažansky je volil svojo hišo na Dunaju v ta namen, da se v njej napravi češka šola. — Pri deželnozborski volitvi v Radolici je bil izvoljen č. g. župnik J. Mesar z 48 proti 4 glasom. — Tukajšni list „Freie Stimmen“ miluje Nemce na Ruskem, ki morajo svoje otroke v ruske šole pošiljati. Kar se mu na Ruskem strašna krivica zdi, to pa on na Koroškem na vse usta zagovarja: namreč nemške šole za slovenske otroke. To je doslednost!

Gospodarske stvari.

Letošnja letina.

Pod našim cesarjem je letina srednja, precej slabejša mimo lanskega leta. Na Češkem, Moravskem in v Galiciji je pšenica trpela vsled obilnega deža. Na Ogrskem je pšenica dobro rodila. Ravno tako na Hrvaškem. Še več ko pšenica je rž trpela pod deževjem. Ozimna rž je v mnogih krajih zavolj dolge zime malo obrodila. Ječmena se je nekaj več pridelalo, ko v prejšnjih letih, ker so mnogi tam, kjer jim je ozimina rž pozebla, vrgredi ječmen zasejali. Vendar zavolj deževja ni posebno lep. Oves je boljši. V celi monarhiji se je pridelalo pšenice 51 milijonov, rži 34, ječmena 31, ovsaa 44 milijonov meterskih centov. Ovsaa in ječmena vsakega za 3 milijone več, ko po navadi, pšenice pa za 1 milijon, rži celó za 9 milijonov meterskih centov menj, ko po navadi. Iz tega je jasno, zakaj cena pšenice in rži raste, posebno odkar je Rusija prepovedala, izvažati rž izpod svoje meje. Turšica (sirk, korusa) lepo kaže. Fižol in grah stojita slabo.

V Nemčiji, Franciji in Angliji je letina srednja. Potrebovali bodo mnogo tujega žita. Zgornja (severna) Italija je malo žita pridelala; krompir bo pa lep. Spodnja Italija ima pa dobro letino. Riža bo dosti. Srbija je letos na boljsem, nego Rumunija. Letina v Rusiji je slaba. Ozimina je v mnogih krajih čisto odrekla; v drugih krajih je pa po leti suša ukončala nasetve. Vsa država ne bo imela dosti čez polovico navadnega pridelka. Iz Egipta so došla dobra poročila. V Indiji je letina srednja. V severni Ameriki so imeli prav dobro letino; mnogo in izvrstnega blaga.

Izložba cerkvene oprave.

Dné 4. septembra t. l. se je vpričo mil. gosp. knezoškofa, mnogih duhovnikov in nekterih katoliških lajkov ter družbinih gospij slovesno odprla izložba ali razstava cerkvene oprave, ki jo je za letos priskrbela družba vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa. Predstojnik družbe, benediktinec preč. g. dr. Alojzij Cigoj, je prisotne nagovoril in jim tako-le poročal:

„Preuzvišeni gospod knezoškof!

Spoštovani poslušalci!

Zbrali smo se danes na tem mestu, da kaj zvemo o delovanju družbe vednega češčenja in da se razveselimo nad pravico, ki jo je družba v pretečenem letu priredila za revne cerkve.

Po nenavadno hitri smrti prejšnjega predstojnika, preč. g. P. Ambroža Paulerja, kteremu naj Bog obilno v nebesih poplača ves trud za družbo, podelila se je meni čast duhovnega vodstva te družbe, o ktere stanju in delovanju Vam toraj danes poročam.

Prvi družbini namen, vedno češčenje najsvetejšega zakramenta, se izvršuje na dvojen način: Vsak družbenik moli enkrat v mesecu eno uro pred Najsvetejšim in sicer ali posamično, da molijo vsak za se ob različnih urah v dnevu ali po noči, kar se najbolj strinja z družbinim namenom, posnemati vedno češčenje Božje po angeljih in svetnikih v nebesih in ob vsaki uri zadoščevati za nečast, ki jo mnogi delajo Božjemu Zveličarju v zakramentu ljubezni, — ali pa se vsi družbeniki ene fare na kako določeno nedeljo dopoldne ali popoldne zberejo v cerkvi k skupni molitvi, ktere se lahko udeležijo tudi nedružbeniki, da se utrdijo v veri in ljubezni do najsvetejše skrivnosti. Tako se ta pobožnost navadno opravlja pri podružnicah na deželi. Kmetje ne morejo molitvene ure nastaviti na kak delavnik, ker med tednom nemajo časa in so predaleč od farne cerkve. Zato se jim je dovolilo, da si smejo izbrati enkrat v mesecu skupno molitveno uro. Hvale vredni so čast. gg. duhovniki, ki te molitvene ure vodijo, družbenike poučujejo in spodbujajo ter jim delijo sv. obhajilo. Za glavno družbo za Celovec in okolico ima gosp. podpredsednik profesor Müller enkrat na mesec primeren govor v tukajšnji benediktinski cerkvi. K tem propovedim prihaja vedno dosti poslušalcev. Na konec pridige se naznanijo imena umrlih družbenikov v celi škofiji in se priporočijo v molitev. Drugi dan se daruje sv. maša z blagoslovom za dobrotnike, za žive in mrtve družbenike in za družbine potrebe in zadeve; pri tej maši se podeli skupno sv. obhajilo. Vedno češčenje najsvetejšega zakramenta sega globoko v duhovno življenje, nam pridobiva blagoslov Božji v obilni meri in tolaži Božjo jezo zavolj grehov sveta. Zato moramo veseli biti, da se ta družba v naši škofiji vedno bolj širi. Ustanovili ste se spet dve novi podružnici, ena Podkrosom, druga v Brezah (Fresach), več se jih pa snuje.

Čeravno so molitve v cerkvi pobožnemu namenu družbe bolj primerne, vendar naj bo bolnim, hirajočim in boječim družbenikom v tolažbo povedano, da se zamorejo odpustki pridobiti tudi z molitvami doma v hiši. Tisti, kterim je po svojih močéh in razmerah mogoče, izbrati si kako ponočno uro za molitev, naj bodo preverjeni, da bodo za večo gorečnost tudi večje plačilo prejeli.

Po pravilih morajo biti vsi družbeniki, da so deležni odpustkov, zapisani v glavno knjigo, ktero vodi tajnica. Ker je pa njih število že na več tisoč narastlo, prošeni so duhovni voditelji podružnic in tiste gospe, ki družbo razširjajo, naj ne naznanijo imen starih družbenikov z imeni novih zmešano v eni vrsti, ampak vsake posebej, da se olajša upisovanje. Starih družnikov še imenovati ni treba, ampak le novi naj se prvokrat naznanijo in naj se pristavi natančno, ktero molitveno uro je vsak izbral, stare ude pa gre naznaniti le tedaj, ako je kateri odstopil ali umrl. Pri takem ravnanju je tudi ložeje narediti pregled družbenikov.

Drugi namen družbe je oskrbovanje revnih cerkvâ s cerkveno opravo, da se zamore Božja služba dostojno obhajati. Tudi v tem oziru se je storilo, kar je bilo v teh slabih časih mogoče. Čast. gg. duhovni pastirji in gospe razširjevalke družbe so pridno nabirali letne doneske, ktero opravilo ni ravno vselej prijetno. Družbeniki so v svoji pobožni veri v skrivnostno pričujočnost Božjega sina v najsvetejšem zakramentu svoje včasih težko prisluzene krajcarje polagali na altar, da okrasijo in oblečejo služabnika altarjevega in v njem Zveličarja samega.

Predstojništvo je prejelo tudi nekaj manjših darov v denarjih in v blagu za izdelovanje cerkvene obleke. S posredovanjem družbine predsednice visokorodne gospe Adelgunde grofinje Rosenberg-Orsini in blagajnice baroninje Mayerhofer so tudi nekatere take gospe, ki niso v odboru, pridno pomagale pri šivanju in vezljanju cerkvene obleke, zlasti cerkvene prtenine, in to čisto brezplačno. S tem si je družba prihranila precej troškov, narejena cerkvena obleka pa ima še večjo notranjo vrednost, kajti to, kar ljubezen daruje, ljubezen do najsvetejšega zakramenta, je gotovo več vredno, kakor pa plačani izdelki.

Tako je bilo predstojništvu letos mogoče, ustreči vsem prošnjam, če ne po vsem, pa vsaj deloma.

Kdor je cerkvi pokoren, ima poseben blagoslov, zato si je družba že iz početka vse prizadela, da se pri napravi cerkvene obleke ravná natančno po dotičnih liturgičnih ukazih zastran blaga, barve, oblike in kroja. Zato si pa včasih tudi premožne cerkve pri družbi naročajo novo opravo ali pa dajo staro popraviti. Iz tega se pojasni primeroma visoka svota dospevkov in izdatkov. V pretečenem letu 1890. je bilo dohodkov 3897 gld. 47 kr., izdatkov pa 4216 gld. 55 kr. Toraj je primanjkljaja 219 gld. 8 kr.

Letos izložena oprava, ki se po cerkvenem predpisu pred razpošiljativjo posveti, razdelila se bo 50 cerkvam, in sicer 44 cerkvam brezplačno, 6 jih je pa, da so za opravo nekaj plačale.

Vsega se razdeli: 3 pluviali, 20 mašnih plaščev, 10 alb, 8 koreteljnov, 8 obhajilnih burz, 8 obhajilnih stol, 14 altarnih pokrival, 1 antipendij, 1 obhajilni prt, 2 altarni blazinici, 4 velumov, 2 plašča za ciborij, 4 prtji za mrtvašnice, 6 cingul, 3 bireti, 2 cerkveniški obleki, 23 plaščev za ministrante, 14 ministrantovskih koreteljnov, 6 tucatov korporalij, 3 tucati humeralij, 8 tucatov pal, 6 tucatov lavabo-rutic in 7 tucatov purifikatorij.

Če nam Božji Zveličar posvetno, morda že ponošeno obleko, ki jo Njemu na ljubo kakemu revežu podarimo, tako visoko zaračuni, kakor bi jo bili Njemu samemu dali, potem gotovo ne bo manjša zasluga tistih, ki iz čistega namena Gospoda samega v najsvetejšem zakramentu obdajajo z dragocenim blagom in ki oblačijo mašnika pred altarjem kot namestnika Kristusovega, da zamore najsvetejše dejanje spodobno in spodbudno opravljati.

Na sodnji dan, ko bo prišel Sin človekov v svojem veličastvu, da vse ljudi sodi po delih, takrat bodo tudi ti slišali osrečevalne besede: "Pridite izvoljenci mojega Očeta, kajti nag sem bil, in vi ste me oblekli." Konečno prosim še mil. gosp. knezoškofa, naj spregovorijo kako spodbudno besedo ter naj nam podelijo višjepastirski blagoslov."

Preuzvišeni gosp. knezoškof Jožef so na to prav ginljivo ogovorili družbenike vednega češčenja ter zahvalili nje in vse darovalce in sotrudnike pri tem uzvišenem delu. Glavne misli govora so bile: Najprej so nas opomnili, da je ravno zdaj v Trieru na ogled postavljena Kristusova suknja. Nepretrgana vrsta izročil ohranila je spomin tega dragocenega zaklada do našega veka. Gotovo so že učenci po smrti Gospodovi zbirali vse, kar jih je na Njega spominjalo. Ako sta bila že Nikodem in Jožef Arimatejski toliko srčna, da sta koj po križanju prosila Pilata za telo Gospodovo, toliko bolj vneti in srčni so bili gotovo Jeruzalemski kristjani po Gospodovem vstajenju in po prihodu sv. Duha, da so zbirali dragocene ostanke, ki so jih še v daljnih krajih spominjali na Gospoda. Toraj sega zgodovina sv. suknje v prva stoletja nazaj. Že v tretjem stoletju je prišel ta dragoceni ostanek v mesto Trier. Sveta suknja se je tam vedno visoko častila, in ravno letos dohaja tje vsaki dan na tisoče pobožnih romarjev.

Nekaj podobnega se vrši v tej družbi vednega češčenja in za prireditvev cerkvene oprave. Sveta suknja, h kateri verniki romajo, je podoba edinosti v veri, ki prešinja tudi to družbo. In kakor je tista suknja odevala Najsvetejšega, tako ga oblači tudi družba v Njegovih služabnikih pred altarjem. To je gotovo Bogu dopadljivo; kajti kakor vse od Boga prihaja, tako naj se spet vse v Boga nazaj iztaka. Vsak naj k temu kaj pomore, bodisi z žrtovanjem truda, ali časa ali denarja; posveti naj Bogu delo svojih rok, trud, misli in skrbi svoje pameti. Tak dar, tako žrtvo donašajo člani te družbe z delom in molitvijo. Oni tkajo suknjo Kristusovo, kakor je Mati Božja tkala tisto suknjo, ki jo verniki častijo v Trieru. Vse delo pridnih rok, vsa pota, vse skrbi in sitnosti, ki se darujejo v ta namen, so štete, kakor češčenje obleke Gospodove.

Ker pa Bog ne prebiva samo v zidani hiši, ampak tudi v človeških srcih prebivati hoče, ker bi morale vse naše misli in želje, vse naše hotenje in hrepenenje k Bogu obrnjeno biti, zato kliče družba svoje ude tudi k molitvi in pogostemu prejetanju sv. zakramentov. Ko Boga molimo, združuje se naše srce z Njim; in kedar se pri sv. obhajilu naše srce združi z Bogom, postane samo nekaj Božjega.

To je dvojno veličastno opravilo te družbe, za ktero opravilo Bog plačila ne bo dolžen ostal, temveč bo članom in njih družinam dodelil obilnost svoje milosti.

Slednjič so višji pastir zahvalili družbino predstojništvo za njegov trud.

Potem so vsi poslušalci pokleknili in mil. g. knezoškof so jim podelili apostolski blagoslov, ki bi naj vsigdar v obilnosti nad nami počival!

Potem so se g. knezoškof in za njimi drugi zborovalci podali v stransko izbo, kjer je bila cerkvena oprava razložena. Preuzvišeni so govorili s p. n. predstojnico in še več drugimi osebami in spodbujali k nadaljnemu delovanju. Obleka in druga oprava je bila potem več dni na ogled postavljena, in je dohajalo še dosti gledalcev, ki so bili vsi polni hvale, kajti vse je narejeno prav lepo in strogo po cerkvenih predpisih. Kristjan, ki se želiš Bogu

prikupiti, lepše priložnosti nemaš, kakor da pristopiš k tej družbi.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Izpit ali preskušnjo za službo občinskega tajnika je letos v Celovcu napravilo dvanajst gospodov. — Norcev imamo na Koroškem zmirom več; iz začetka jih je bilo 110 v blaznici, zdaj jih je že 270. Zavolj pomanjkanja prostora morajo bolj mirne izpuščati. Glavni vzrok te bolezni je preobilno žganjepitje. — Osem ovac je strela ubila v Rajbelski dolini. — Nek kleparski učenec je v Celovcu raz streho padel in se ubil. Krivo je, ker so taki delavci preveč predrzni in se ne privežejo, kakor bi morali. — Celovška tramway ali konjska železnica je povozila nekega moža, ki je precej ranjen; neki izvoščik pa je povozil 12letno deklico, da je umrla. — Naše katoliško-politično društvo je izdalo knjižico v nemškem jeziku, kjer se popisuje, kako so se Št. Jakobčani vojskovali za slovensko šolo. — Umril je Šiman Lučovnik, župan na Žihpoljah. Bil nam je hud nasprotnik; zdaj pa že ve, da na unem svetu Slovenec ravno toliko velja, kakor Nемеc. — Zavolj bolezni na parkljih, ki jih imajo svinje na Štajerskem, prepovedan je uvoz in kupčija s svinjami tudi na Koroškem. — V Celovškem kanalu zgodilo se je že toliko nesreč in vendar ga še ne zagradijo! Nedavno je spet 12leten deček not zdrknil in bi bil utonil, da ga ni rešil slovenski delavec Ogriz iz Podgore.

Na Kranjskem. V Ameriko se v novejšem času močno selijo Belokranjci. Doma je pač revščina, ker jim je trtna uš vse vinograde pojedla in pokončala. — Šivilja Hinterschweiger je bila v Ljubljani zavolj goljuhije na 6 let ječe obsojena. — Strela je užgala pri Cestarju na Viču. Vse je zgorelo. — V Godoviču je strela kozolec užgala. — Neko gospo so v Ljubljani mrtvo iz vode petegnili. Ne ve se, ali je samomor ali nesreča. — Na Bledu bodo napravili veliko stiskalnico za sadje. — Zaradi ubojev so bili v Ljubljani obsojeni: Cezar Strigl na 3, Anton Ortar na 3, M. Žan na 4, Vrban Švelec na 4 leta. — Omenili smo že, da se je v Kamniku naredila zdravilnica po načinu Kneippovem. Nedavno je dr. Kupferschmid neko dekle ozdravil, ki je bila že na pol slepa. — Deželni odbor Kranjski je dal poplavljenecem na Gorenjskem 3000 gld. — Na Triglavu se je ponesrečil neki dr. Holst. — Marljivi skladatelj A. Nedvč je priobčil spet v tisku 8 možkih zborov in 3 mešane zборе. — Umril je baron Tauferefer v Višnjigori. Bil je deželni in državni poslanec kranjskih Nemcev. — Pri Loki se je obesil 75leten mož. — Toča je pobila okoli Štange pri Litiji. — Medvedi se spet klatijo po Notranjskem. — Nov zvon so dobili v Cirknici. — V Žirovnici je prišel neki fant pod voz in ostal mrtev. — V zgor. Tubinju so fantje streljali o „žegnanju“, pa užgala se jim je cela kila smodnika. Pri tem so bili eden močno, dva lahko ranjena. Previdnost!

Na Štajerskem. Revezem v Celju in po toči poškodovanim v Celjski okolici so svitli cesar podarili vsega vkup 2000 gld. — Lepo je bilo v Celju, ko so bili cesar tam. Mesto je bilo vse razsvetljeno,

pa tudi po vseh gorah, ki se iz Celja vidijo, gorali so kresovi. Celjski Nemci so si vse prizadjali, da bi Slovence nazaj potisnili, da bi jih cesar ne videli in ne slišali. Pa Slovenci so prišli v velikem številu v mesto in so tako glasno „živio“ klicali, da so zamolkli „hoch“ čisto zadušili. 65 slovenskih pevcev je pelo pred cesarjem pesem „Avstrija moja“. — V Celju se tiska letopis slovenskih posojilnic. — Nemško šolo bo napravila tovarna v Štoréh, da bodo otroke slovenskih delavcev v Nemce predelevali. — Čitalnico so odprli v Reichenburgu. — Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda se je ustanovila v Št. Jurju pri Celju. Tam so srčne Slovenke! — V Laškem trgu so ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda. Nemški šulferajn je začel vrtati okoli Ljutomera. Tam so pa zavedni kmetje, ki se ne bodo dali ponemčiti. — Savinja se bo ravnala od Mozirja do Celja. — Svojo 70letnico so slovesno obhajali nadžupnik Mikuš v Konjicah.

Na Primorskem. Ob istem času, kakor na Koroškem in Gorenjskem, imeli so povodenj tudi v Bovškem okraju. Cesta med Bolcem in Logom je močno trpela; v Čezsoči je most podrlo. — V Goriški šoli za gluhoneme je bilo lani 56 otrok obojega spola. — Posojilnico snujejo Slovenci v Trstu. — Zlato mašo so obhajali č. g. Andrej Jakše, dekan v Kobaridu. — Treščilo je v cerkev v Šempasu in napravilo dosti škode. — Lepo veselico imelo je nedavno slovensko delavsko društvo v Trstu.

Po drugih deželah. Velike vojaške vaje so bile v Črnem logu (Schwarzenau) v Dolnji Avstriji. Naš in nemški cesar ter saksonski kralj so si jih ogledali. — Nadškof v Zadru so postali č. g. mrsgr. Gregor Rajčević. — Škof Hidassy postali so nadškof v Ostrogonu. — Najlepši kolodvor je v Bombaju v Indiji. Veljal je 40 mil. goldinarjev.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Paternion je dobil č. g. Janez Pirker, kurat v Kramsbrücken. Prestavljeni so: č. g. Gabriel Weiss, mestni kaplan v Beljaku, za stolnega in mestnega kaplana ter ceremonijarja v Celovcu: č. g. Franc Vacha, kaplan v Spitalu, za mestnega kaplana v Beljak; č. g. Ant. Coufal, provizor mestne fare v Wolfsbergu, za kaplana v Spital; č. g. Martin Krejčič, kaplan v Žabnicah, za provizorja v Kramsbrücken; č. g. Franc Lenc, kaplan v Žabnicah, za kaplana v Dravograd; č. g. K. Hüttner, kaplan v Dravogradu, za mestnega kaplana v Št. Vid; č. g. Josip Fugger, provizor v Lipalji vesi, za provizorja v Medgorje; č. g. Kar. Kirchmaier, kaplan v Žabnicah, za kaplana v Libelice. — V oskrbo so bile izročene: fara Projern župniku v Hörzendorfu č. g. Fr. Lipicu; fara Kramsvalpe in Ljubno provizorju v Kramsbrücken č. g. M. Krejčiču; fara Lipalja ves župniku v Pontablu, č. g. Janezu Globočniku, in ekspozičura Podgrad provizorju v Medgorjah; č. g. Jos. Fuggerju. — Za stalno nameščenje se je razpisala za sedaj pod patronat graščine Wernberg postavljena fara Št. Marjeta v Kačjem dolu do 30. oktobra 1891. — Umril je č. g. P. Beda Schroll, kapitar benediktinskega samostana v Št. Pavlu, vitez Franc Josipovega reda, dosluženi ginn. profesor in oskrbnik samostanske graščine v Doberli vesi itd. dné 20. septembra 1891.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico imela bude v nedeljo 11. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne pri Šercerjevih v Šmihelu svoj **II. letošnji občni zbor** s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Petje. 3. Slovesni govor. 4. Petje. 5. Poučni govor. 6. Vpisovanje udov. 7. Petje. 8. Slučajni govori in nasveti. 9. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi Slovence od blizu in daleč najljubneje **odbor.**

Zahvala.

Gosp. dr. Schell-u, odvetniku v Celovcu, izrekam najtoplejšo zahvalo za njegovo neumorno delovanje pri pravdi, ki sem jo imel proti planinski družbi. Le njegovi vestni delavnosti se imam zahvaliti za zmago, zato ga smem vsakemu priporočiti kot zastopnika pri pravnih.

V Črni, dné 17. avgusta 1891.

Tomaz Šepul.

Loterijske srečke od 19. septembra.

Line 4 26 51 13 87

Trst 18 15 16 70 61

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:

pšenica po . . .	6 gld. 60 kr.
rž	6 " — "
ječmen	4 " — "
oves	2 " 70 "
hejda	4 " 20 "
turšica	4 " 65 "
pšeno	7 " 60 "
proso	— " — "
grah	— " — "
repica	1 " — "
fižol, rudeči . . .	5 " 60 "
Deteljno seme 43 do	— gld.
100 kil.	

Sladko seno . . .	2 gld. 20 kr.
kislo	1 " 60 "
slama	1 " 30 "
meterski cent (100 kil).	

Frišen špeh kl. —	gld. 70 kr.
maslo	1 " — "
mast	— " 75 "

Navadni voli	100—160 gld.
pitani voli	120—190 "
junci	60—90 "
krave	60—120 "
junice	50—80 "
prešički	5—15 "

➡ Današnja številka obsega deset strani.

Oglasila.

Janez Tschernitz v Celovcu.

Dunajske ulice (Wienergasse).

Velika zaloga

sukna in tkanin iz Brna, Liberce, Jägerndorfa itd.

Toskin, peruvijan,

navozne odeje, Graški in kranjski ševijot,

domače sukno (loden) koroško, tirolsko,

štajersko za jesen in zimo.

Posteljne in štepene odeje iz flanela.

Konjske odeje (koci).

Prtenina (platno) in kotenina

v vseh oblikah.

Na drobno in na debelo.

Od pluga do krone.

Natorna vina,

rudeča in bela, prodajam podpisani in sem porok za blago, ki ga kupim iz prve roke.

Ogersko iz Seksarda po 22; **rudeče namizno vino**, izvrstno po 22; **dalmatinsko iz Lise**, črno in težko, po 26 gld. hektoliter. Pri meni je tudi zaloga **moke** iz I. Peštanskega parnega mlina, kjer se fino izmelje najboljša pšenica. **Kava**, kdor vzame vsaj 5 kil, po 1 gld. 56 kr. in više. Imam najboljšo vrsto iz Cejlona, Kube in Moke. Sploh imam vsake vrste **tržaško (prekmorsko) blago, mast, moko, raznih žit, žgane pijače, dišave** itd. Kramarjem se daje na debelo ceneje.

Amand Prosen,

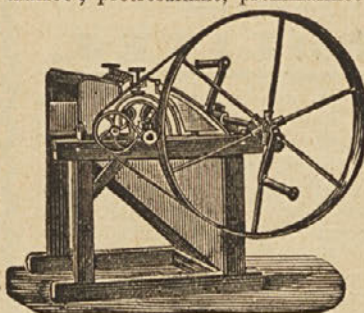
trgovec v kosarnskih ulicah šte. 24 v Celovcu.

Postranski zaslužek,

ki se vedno množi in dolgo let trpi, si lahko pridobijo spretni in zanesljivi možje, ki so kot poštenjaki na dobrem glasu, ako živijo v takih razmerah, da pridejo z ljudmi mnogo v dotiko. Dosluženi orožniki in podčastniki imajo prednost. Ponudbe in vprašanja naj se pošiljajo pod: „G.S. 1891, Graz, post. rest.“

➡ Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo, ➡

plugi, brane, poljski valjarji, sejalnice, stroji za košnjo, za preobračanje sena, konjske grablje, tlačilnice za seno, mlatilnice, pretresalnike, premikalnice trijerji, žitne čistilnice,

koruzne robkalnice, rezalnice, ročni mlini, reporeznice, sadni mlini, sadne stiskalnice, mečkalnice za grozdje, vinske stiskalnice, stiskalnice za olje, stroji za peronosporo, sadne lupilnice, sušilnice za sadje in zelenjad, sesalke za vino, uprava za kleti, sesalke za vodnjake, okrožne pile (žage), decimalne tehtnice, vo-

zovi za živino, separatorji za mleko, divgalnice za sode, stroji za vrtnanje avtomatične stiskalnice za sladko krmo, perilnice, stroji za čiščenje prediva itd.

Vse izvrstno delo, po nizkih tovarniških cenah.

➡ Poroštvo; ugodni pogoji za plačevanje; čas poskušnje!

Tovarna za kmetijske in vinorejske stroje

Ign. Heller na Dunaju,

➡ II. Praterstrasse 78. ➡

Ceniki z mnogimi podobami na 144 straneh v nemškem, slovenskem in laškem jeziku se dobijo na željo zastoj.

Pošteni zastopniki se povsodi sprejemajo.

pripravljena od lekarja PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplivno zdravilo, ki krepi želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 steklenic za gld. 1.36; po 24 za gld. 2.60; po 36 za gld. 3.84; po 44 za gld. 4.26; po 55 za gld. 5.62; po 110 za gld. 10.30; po 550 za 50 gld.

V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. — V Celovcu prodaja jih lekar Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

C. kr. izločlj. privilegirana

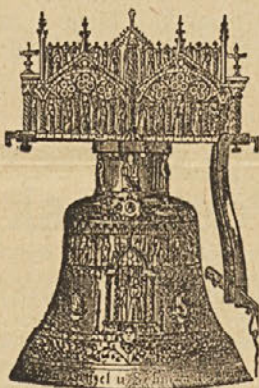
Zvonarna

Jan. Denceljnovih sinov v Mariboru

se priporoča častitej duhovščini za izdelovanje zvonov vsake velikosti in uglasbe, iz najfinejšega blaga, in jamči za čisti glas in pravilno izvršbo.

Tudi se prodajajo svečniki, ki so zlatim podobni, in zvončki za postrežnike pri Božji službi in pri vходу v zakristijo.

Mnoga pohvalna pisma so na razpolaganje.

Barthelov izviri

KARBOLINEJ,

je najboljša in najcenejša maža za pobarvanje lesnega orodja, ker mu daje 3 do 4krat več trpežnost in lepo rujavo barvo. Izvrstno blago. 5 kil po pošti 1 gld. 50 kr, 100 kil 16 gld. iz Dunaja.

Prodajam tudi škropilo za žitno seme, izvrsten pomoček zoper pšenično snet; se lahko rabi, malo stane in vselej pomaga. Zavoj 2 kil stane 30 kr. Kdor več vzame, dobi se ceneje.

Nadalje mast za usnje prve vrste, naredi usnje mehko in trpežno, obvaruje pred mokroto in mrazom.

Potem jelenovo olje za kopita, obvaruje kopita vseh boleznij. 1 kila 80 kr. po pošti, 5 kil 2 gld. 50 kr., 100 kil 40 gld. od Dunaja.

MICHAEL BARTHEL & Comp.

Wien X. Keppelergasse 20.

(Hiša obstoji od leta 1781.)

Odgovarja se na slovenske dopise tudi v slovenskem jeziku.

Priporočilo.

Podpisana naznanja vsem tujcem in domačim, da je prevzela

gostilnico „pri Teti“

Fröhlichove ulice števil. 5.

Dobilo se bode dobro vino in pivo kakor tudi okusna gorka in mrzla jedila.

Uljudno se priporoča za obilno obiskanje

Fani Križaj.

Proč z navadno kavo, kupujte
Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeljuje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika
Seb. Kneippa edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu
na Bodenskem jezeru.

Velečast. gosp. župnik Kneipp se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živce, ker je strupena, ter izvaja še druge jedi na pol prebavljene iz želodca. Kneippova kava pa ima veliko redilno moč, pomiri živce in je dosti boljši kup. Komur bi se ta kava ne zdela dovolj okusna, naj jej pri-meša nekoliko

SCHUTZ - MARKE.

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so štirivoglati in rudeči, bratov Ölz, varnostna marka, ponveca, podoba in podpis župnika Kneippa. Ölzova kava nosi naše ime in ponvo.

Dobi se v vseh boljših specerijskih prodajalnicah v Celovcu.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo v Bregencu.

Na prodaj je ali pa se dá v najem

popolnoma nova hiša z gospodarskim poslopjem, vrtom in travnikom blizu Rogateca na Štajerskem, na okrajni cesti. Bi bila pripravna za gostilnico ali prodajalnico. Več pové iz prijaznosti občinsko predstojništvo v Rogatecu (Rohitsch) na Štajerskem.